

Opinie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ostatnich latach Unia Europejska boryka się z kolejnymi, nakładającymi się na siebie problemami: od kryzysu finansowego w strefie euro przez konflikt na Ukrainie po kryzys migracyjny. Sytuacja ta jest źródłem napięć między krajami członkowskimi oraz testem jej zdolności do jedności i skutecznego działania. Obok istniejących zagrożeń dla funkcjonowania Unii w jej dotychczasowym kształcie, takich jak *Grexit* i *Brexit*, coraz bardziej realna staje się możliwość zawieszenia lub nawet likwidacji strefy Schengen. Powstaje pytanie, czy i jak sytuacja w Unii wpływa na stosunek Polaków do europejskiej integracji i na postrzeganie wyzwań stojących przed tą organizacją. Jak Polacy oceniają pozycję Polski w UE i jak widzą kierunki współpracy na forum unijnym¹?

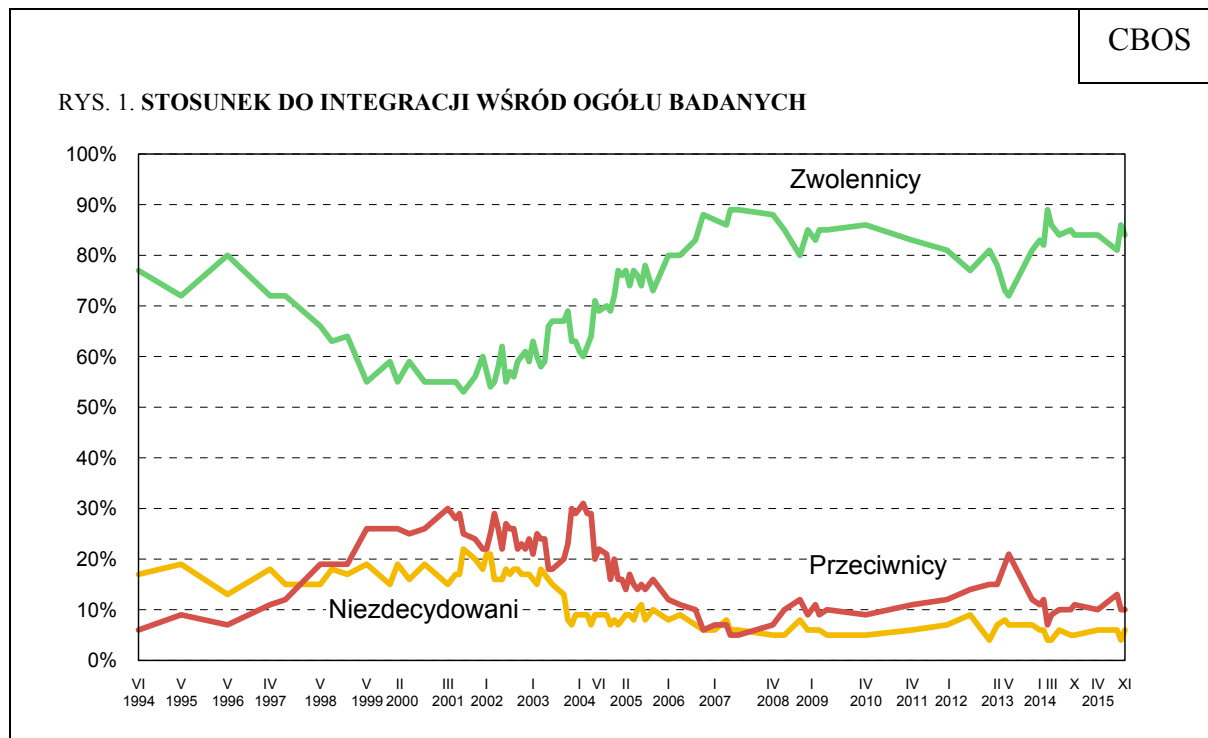
POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE I DALSZEGO ROZWOJU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Kryzys migracyjny i kontrowersje wokół rozdziału kwot uchodźców między poszczególne kraje unijne w niewielkim stopniu, jak dotychczas, wpłynęły na stosunek Polaków do członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej. Wprawdzie we wrześniu odnotowaliśmy nieznaczny spadek poparcia dla przynależności Polski do UE, jednak w październiku aprobatą członkostwa ponownie wzrosła. W listopadzie poparcie dla przynależności Polski do UE zadeklarowało 84% badanych, przeciw wyrażał co dziesiąty. Tym samym poziom aprobaty członkostwa w UE jest zbliżony do notowanego w roku ubiegłym i wyższy niż w latach 2012 i 2013.

Tabela 1

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2012		2013				2014						2015					
	VII	XII	II	IV	V	XI	I	II	III	IV	V	VI	IX	X	IV	IX	X	XI
	w procentach																	
Zwolennicy	77	81	78	73	72	81	83	82	89	86	82	84	85	84	84	81	86	84
Przeciwnicy	14	15	15	19	21	12	11	12	7	9	12	10	10	11	10	13	10	10
Niezdecydowani	9	4	7	8	7	7	6	6	4	4	6	6	5	5	6	6	4	6

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (306) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 listopada 2015 roku na liczącej 951 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Zwolennicy członkostwa Polski w UE zdecydowanie dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Akceptacji obecności naszego kraju w UE sprzyjają przede wszystkim wyższe wykształcenie oraz lewicowe lub centrowe poglądy polityczne.

Najbardziej jednoznacznie pronijne są elektoraty Nowoczesnej Ryszarda Petru i PO. Poparcie dla członkostwa Polski w UE wyraża jednak także zdecydowana większość głosujących na PiS oraz na ruch Kukiz'15.

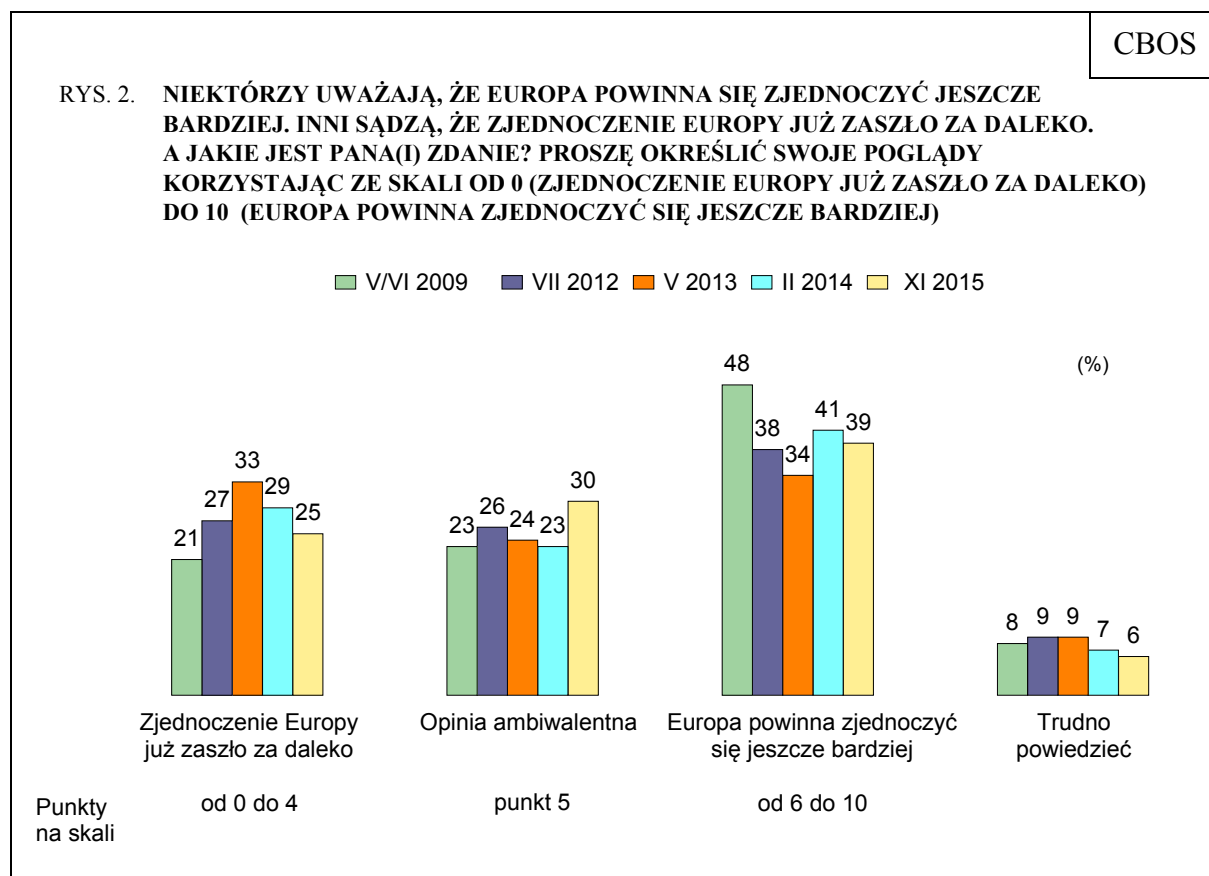
Tabela 2

Elektoraty*	Stosunek do członkostwa Polski w UE		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdeterminowani
	w procentach		
Nowoczesna Ryszarda Petru	98	2	0
PO	96	2	2
Kukiz'15	78	13	9
PiS	78	15	7

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach do Sejmu 25 października br.

Kryzys w strefie euro spowodował pewne zwątpienie w projekt dalszego rozwoju integracji europejskiej – do roku 2013 przybywało w Polsce głosów, że zjednoczenie Europy zaszło już za daleko. W 2014 roku za sprawą wydarzeń na Ukrainie i wzrostu poczucia

zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego dotychczasowy trend się odwrócił – idea dalszego zacieśniania integracji europejskiej zyskała na atrakcyjności. Obecnie nie zwiększył się wprawdzie odsetek zwolenników pogłębiania integracji europejskiej, ale nastąpił dalszy spadek odsetka respondentów przekonanych o zbyt ścisłej integracji. Tym samym częstsze jest przeświadczenie, że Europa potrzebuje dalszego zjednoczenia (39%), niż opinia, że zaszło ono już za daleko (25%).

Jak wynika z analiz, wyrażaniu poparcia dla integracji europejskiej sprzyja starszy wiek – respondenci mający 55 lat i więcej częściej niż młodszy opowiadają się za pogłębianiem integracji w Unii. Istotne znaczenie ma także region zamieszkania – stosunkowo najbardziej sceptyczni wobec zacieśniania integracji europejskiej są mieszkańcy makroregionu południowo-zachodniego, obejmującego województwa dolnośląskie i opolskie. Jest to jedyny makroregion, w którym częstsza jest opinia, że zjednoczenie UE zaszło już za daleko (37%) niż pogląd o potrzebie dalszego rozwoju integracji (27%).

Nieco bardziej sceptyczni wobec pogłębiania integracji europejskiej są badani o orientacji prawicowej niż deklarujący lewicowe lub centrowe poglądy polityczne. W elektoratach partyjnych najbardziej niechętni dalszemu rozwojowi integracji są zwolennicy ruchu Kukiz'15. Z większym sceptycyzmem niż przeciętnie podchodzą do tego również wyborcy PiS. Inaczej rozkładają się opinie sympatyków Nowoczesnej Ryszarda Petru oraz wyborców PO, spośród których większość opowiada się za dalszym jednoczeniem się Europy.

Tabela 3

Elektoraty*	Niektórzy uważają, że Europa powinna się zjednoczyć jeszcze bardziej. Inni sądzą, że zjednoczenie Europy już zaszło za daleko. A jakie jest Pana(i) zdanie? Proszę określić swoje poglądy korzystając ze skali od 0 (Zjednoczenie Europy już zaszło za daleko) do 10 (Europa powinna zjednoczyć się jeszcze bardziej)			
	Zjednoczenie Europy już zaszło za daleko	Opinia ambiwalentna	Europa powinna zjednoczyć się jeszcze bardziej	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Kukiz'15	44	29	27	0
PiS	32	29	35	4
Nowoczesna Ryszarda Petru	16	31	51	2
PO	13	29	54	4

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach do Sejmu 25 października br.

WYZWANIA STOJĄCE PRZED UE

Kiedy ponad rok temu, po nominacji Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej, pytaliśmy naszych respondentów o najważniejsze, ich zdaniem, zadania stojące przed Radą Europejską i całą Unią, zwracano wówczas uwagę przede wszystkim na konieczność zażegnania konfliktu na Ukrainie i przywrócenia pokoju w Europie. Do najistotniejszych kwestii zaliczano także zwalczanie kryzysu finansowego i jego skutków – z jednej strony poprawę sytuacji finansowej krajów unijnych, zmniejszenie ich zadłużenia, z drugiej zaś pobudzenie wzrostu gospodarczego w Unii. Wśród najważniejszych wyzwań znalazło się także zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego krajom Unii Europejskiej i rozwój wspólnej polityki energetycznej².

² Por. komunikat CBOS „Donald Tusk przewodniczącym Rady Europejskiej – społeczne reakcje i oczekiwania”, październik 2014 (oprac. B. Roguska).

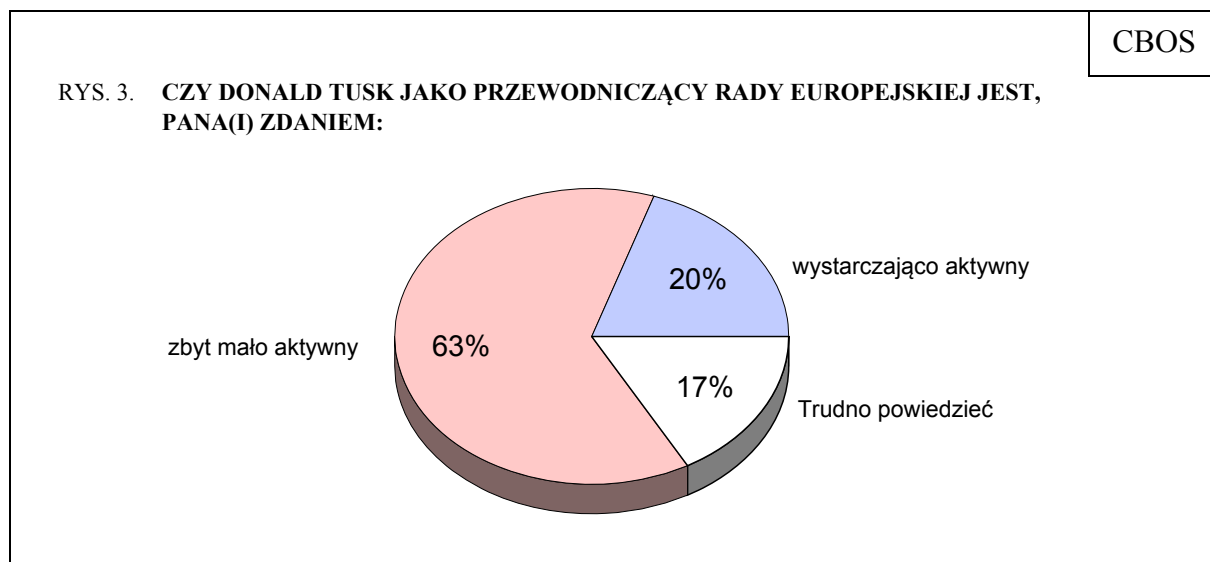
Obecnie lista priorytetów kształtuje się inaczej. W odczuciu społecznym dziś zdecydowanie najważniejsze jest rozwiązanie kryzysu migracyjnego i polityka wobec uchodźców. Przed rokiem kwestia imigracji do Europy pojawiała się głównie w kontekście skutecznej walki z nielegalną imigracją i pozostawała raczej na marginesie zainteresowania opinii publicznej w Polsce. Teraz wśród pięciu najważniejszych wyzwań znalazło się także unormowanie sytuacji w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie oraz reakcja na zagrożenia związane z powstaniem tzw. Państwa Islamskiego. Nadal ważną, choć niepierwszoplanową kwestią pozostaje stabilizacja sytuacji na Ukrainie i polityka wobec Rosji. Wśród najczęściej wymienianych wyzwań stojących przed Unią Europejską znalazły się także pobudzenie wzrostu gospodarczego w krajach Unii oraz zmniejszenie ich zadłużenia.

	CBOS
Jakie są obecnie największe wyzwania stojące przed Unią Europejską? Które spośród wymienionych poniżej spraw wydają się Panu(i) najważniejsze?	
Rozwiązanie kryzysu migracyjnego i polityka wobec uchodźców	59%
Stabilizacja sytuacji na Ukrainie i polityka wobec Rosji	36%
Pobudzenie wzrostu gospodarczego w krajach Unii Europejskiej	29%
Poprawa sytuacji finansowej krajów Unii Europejskiej, zmniejszenie zadłużenia	28%
Unormowanie sytuacji w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie, reakcja na zagrożenia związane z powstaniem tzw. Państwa Islamskiego	26%
Rozwój wspólnej polityki energetycznej i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego krajom Unii Europejskiej	22%
Rozwój europejskiej polityki obronnej i wzmocnienie współpracy wojskowej między państwami Unii Europejskiej	20%
Zapobieganie podziałom w Unii Europejskiej, utrzymanie jedności w UE	15%
Przeciwdziałanie zmianom klimatu, wdrożenie pakietu klimatycznego	9%
Liberalizacja handlu między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi	5%
Coś innego	1%
Trudno powiedzieć	6%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać więcej niż jedną taką sprawę

Donald Tusk jako przewodniczący Rady Europejskiej musi się mierzyć z wieloma problemami, np. takimi jak kryzys finansowy, możliwość wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej oraz napływ uchodźców i migrantów do państw unijnych. Pojawiały się głosy, że – biorąc pod uwagę skalę wyzwań – jego prezydentura jest zbyt mało aktywna. Pogląd ten po blisko roku od objęcia przez niego tego stanowiska podziela także większość Polaków. Co ciekawe, większe zainteresowanie polityką sprzyja lepszej ocenie działalności

Donalda Tuska jako przewodniczącego Rady Europejskiej. Jego aktywność uważa za wystarczającą 32% tych, którzy deklarują, że z uwagą śledzą wydarzenia polityczne, 22% średnio interesujących się polityką i 12% zainteresowanych nią w niewielkim stopniu lub wcale.

Krytycznie podsumowuje dotychczasowe dokonania Donalda Tuska jako szefa Rady Europejskiej większość wyborców PiS oraz ruchu Kukiz'15. Zbyt małą aktywność zarzuca mu także przeważająca część sympatyków Nowoczesnej Ryszarda Petru. Wyborcy PO są najbardziej podzieleni w opiniach – równie często uważają, że jest wystarczająco aktywny, co sądzą, że zbyt mało.

Tabela 4

Elektoraty*	Czy Donald Tusk jako przewodniczący Rady Europejskiej jest, Pana(i) zdaniem:		
	wystarczająco aktywny	zbyt mało aktywny	Trudno powiedzieć
w procentach			
PO	45	44	11
Nowoczesna Ryszarda Petru	30	46	24
Kukiz'15	14	68	18
PiS	8	78	14

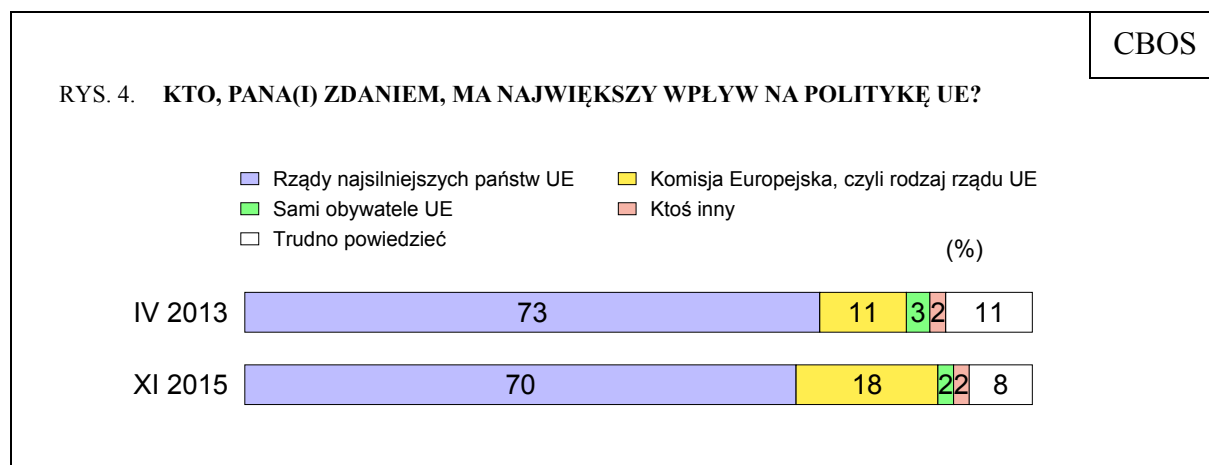
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach do Sejmu 25 października br.

KTO MA NAJWIĘKSZY WPŁYW NA POLITYKĘ UE?

Struktura instytucjonalna UE ma zapewniać ochronę interesów państw unijnych (poprzez Radę Europejską oraz Radę Unii Europejskiej), Unii jako całości (poprzez Komisję Europejską), a także jej obywateli (poprzez Parlament Europejski). Proces podejmowania decyzji w UE budzi wiele zastrzeżeń. Z jednej strony wciąż można mówić o deficycie demokracji w UE (mimo rozwiązań mających zwiększyć wpływ obywateli na UE, które wprowadził traktat lizboński). Z drugiej strony Unia jawi się jako organizacja zdominowana przez najsilniejsze kraje UE, przede wszystkim Niemcy i Francję. Opinie, że Niemcy narzucają swoją politykę całej Unii, pojawiły się ostatnio w związku z kryzysem migracyjnym.

Większość badanych (70%) jest zdania, że największy wpływ na politykę UE mają rządy najsilniejszych państw unijnych. Blisko co piąty respondent (18%) uważa, że nadrzędną rolę odgrywa Komisja Europejska. Tylko nieliczni (2%) wskazują w tym kontekście na obywateli Unii. Od kwietnia 2013 roku przybyło osób przypisujących decydujące znaczenie Komisji Europejskiej. Nieznacznie zmniejszył się odsetek badanych przekonanych, że największy wpływ na politykę Unii mają najsilniejsze państwa unijne.

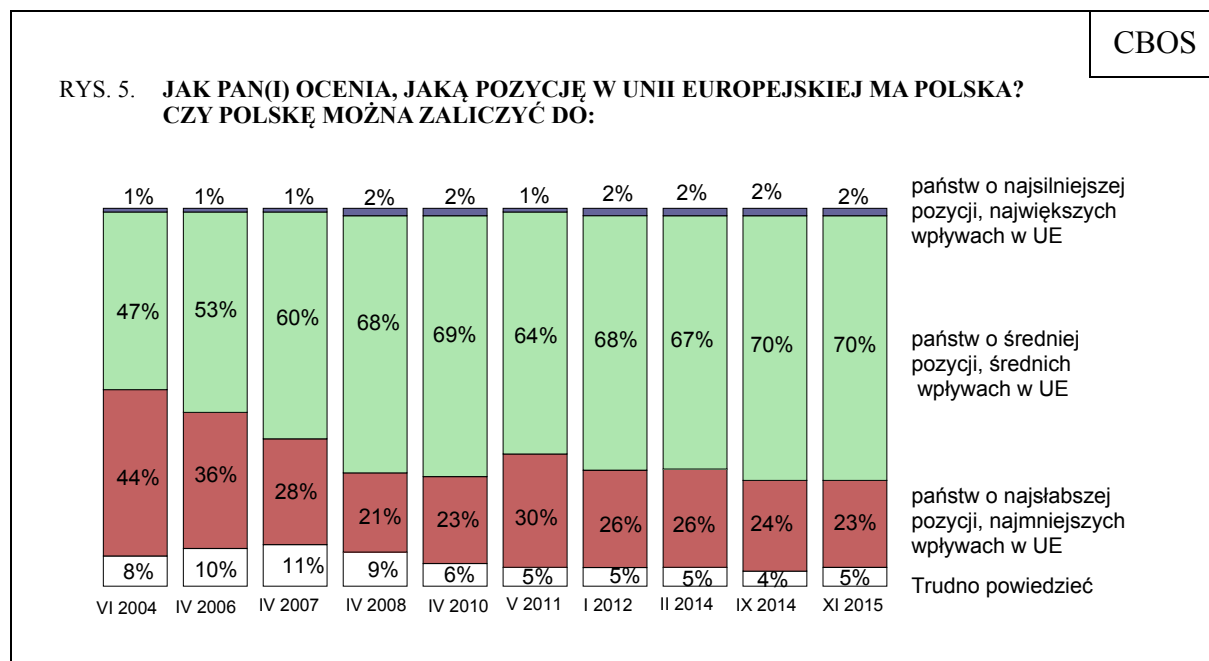

Przekonanie, że politykę UE kształtują przede wszystkim rządy najsilniejszych państw unijnych, przeważa we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Im większe zainteresowanie polityką, tym częściej jest ono podzielane.

Przeświadczenie o decydującej roli najsilniejszych państw UE dominuje też w elektoratach ugrupowań cieszących się największym poparciem społecznym.

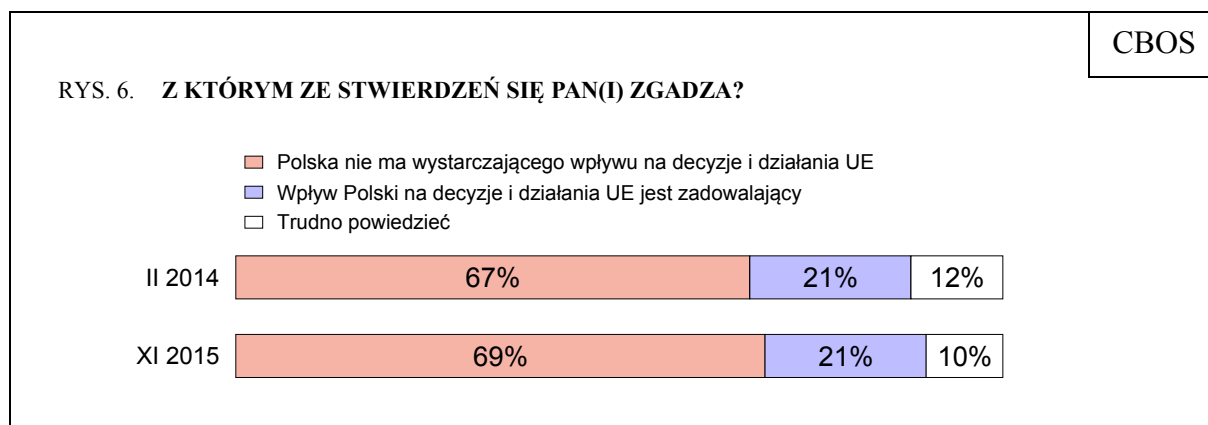
POLSKA W UNII

Krótko po wejściu do Unii Europejskiej Polska była niemal równie często zaliczana do krajów o średniej pozycji w UE, co określana jako państwo o najsłabszej pozycji, najmniejszych wpływach. W pierwszych latach członkostwa postrzegana pozycja Polski w Unii Europejskiej szybko się poprawiała – przybywało osób, które zaliczały nasz kraj do europejskich średniaków. W kolejnych latach postrzegane znaczenie Polski się ustabilizowało. Obecnie 70% badanych uważa, że Polska jest państwem o średnim znaczeniu w Unii Europejskiej. Prawie co czwarty (23%) sądzi, że należy do krajów o najsłabszej pozycji. Tylko nieliczni (2%) przypisują Polsce duże znaczenie, duży wpływ na sprawy unijne.

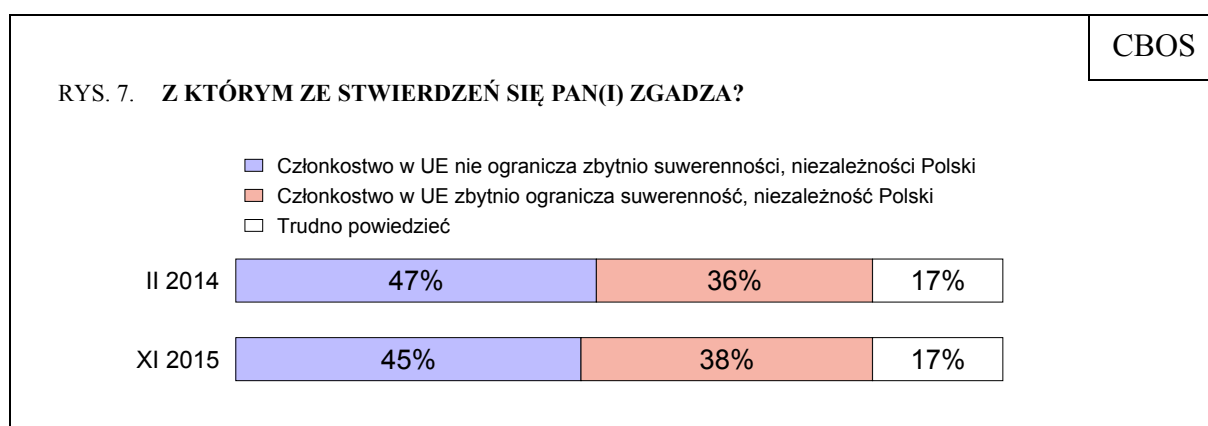
Postrzegana pozycja naszego kraju w UE nie odzwierciedla aspiracji Polaków. W ocenie większości badanych Polska nie ma bowiem wystarczającego wpływu na decyzje i działania Unii. Tylko co piąty respondent uważa, że nasze oddziaływanie na sprawy unijne jest zadowalające. Od lutego 2014 roku opinie w tej kwestii niewiele się zmieniły.

Przekonanie, że wpływ Polski na decyzje i działania UE jest niewystarczający, dominuje nie tylko wśród osób postrzegających pozycję naszego kraju w Unii jako słabą (89%), ale także wśród tych, które zaliczają Polskę do europejskich średniaków (65%).

Możliwość kształtowania wspólnej polityki w UE wiąże się z przekazaniem organom unijnym części kompetencji państw narodowych. Zacieśnianie integracji oznacza zatem ograniczenie suwerenności państw członkowskich (czy też jej uwspólnienie) w wielu dziedzinach. Kwestia suwerenności państwowej powraca ostatnio w debacie publicznej na temat przyjmowania uchodźców, zwłaszcza w kontekście podjętej kwalifikowaną większością głosów (a więc przy sprzeciwie części państw członkowskich) decyzji Rady Unii Europejskiej o podziale między państwa unijne 120 tys. uchodźców i ewentualnych dalszych krokach w tej sprawie.

Opinie badanych na temat suwerenności Polski są podzielone. Przeważa pogląd, że członkostwo w Unii Europejskiej nie ogranicza nadmiernie niezależności naszego kraju (45%). Znaczny odsetek badanych (38%) jest jednak przeciwnego zdania. Także w tej kwestii opinie niewiele się od ubiegłego roku zmieniły, choć minimalnie przybyło osób przekonanych, że członkostwo w UE w zbyt dużym stopniu ogranicza suwerenność Polski.

Postrzeganie stopnia suwerenności Polski w Unii jest ściśle powiązane z oceną wpływu naszego kraju na podejmowane przez nią decyzje i działania ($V \text{ Cramera}=0,33$). Osoby zadowolone z faktycznych możliwości kształtowania przez Polskę unijnej polityki w większości nie mają poczucia nadmiernego ograniczenia niezależności naszego kraju. O zbyt dużym ograniczeniu suwerenności państwowej jest natomiast przekonana blisko połowa spośród tych, którzy sądzą, że Polska nie ma wystarczającego wpływu na działania i decyzje UE.

Tabela 5

Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbytńo ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytńo suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wpływ Polski na decyzje i działania UE jest zadowalający	22	68	10
Polska nie ma wystarczającego wpływu na decyzje i działania UE	48	40	12
Trudno powiedzieć	8	33	59

O ile przekonanie o zbyt małym wpływie Polski na politykę UE przeważa – w mniejszym lub większym stopniu – we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, o tyle oceny suwerenności naszego kraju są bardziej zróżnicowane. Pogląd, że członkostwo w UE nadmiernie ogranicza niezależność Polski, stosunkowo najczęściej wyrażają ludzie młodzi – od 18 do 24 roku życia (54%), zwłaszcza uczniowie i studenci (59%), a także osoby źle sytuowane: o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 650 zł (45%) i źle oceniające sytuację materialną swojego gospodarstwa domowego (46%). Przekonanie, że przynależność do UE nie wiąże się ze zbyt dużym ograniczeniem suwerenności, jest szczególnie częste wśród osób o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym: badanych z wyższym wykształceniem (59%), o miesięcznych dochodach *per capita* 2000 zł i więcej. Istotne znaczenie mają deklarowane poglądy polityczne. O ile w ocenie badanych o orientacji lewicowej i centrowej suwerenność Polski jako członka UE nie jest nadmiernie uszczuplona (odpowiednio: 60% i 57% takich deklaracji), o tyle przeważająca część osób identyfikujących się z prawicą jest przeciwnego zdania (49%). Zróżnicowanie opinii w tej kwestii ze względu na orientację polityczną (a także wiek i status społeczno-ekonomiczny) znajduje odzwierciedlenie w poglądach elektoratów. O zbyt dużym ograniczeniu suwerenności Polski w UE najczęściej

mówią wyborcy PiS oraz ruchu Kukiz'15. Zwolennicy Nowoczesnej oraz PO w zdecydowanej większości są zdania, że członkostwo w UE nie ogranicza zbyt wiele niezależności Polski.

Tabela 6

Elektoraty*	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbyt ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbyt suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kukiz '15	55	40	5
PiS	49	33	17
PO	18	69	13
Nowoczesna Ryszarda Petru	18	76	6

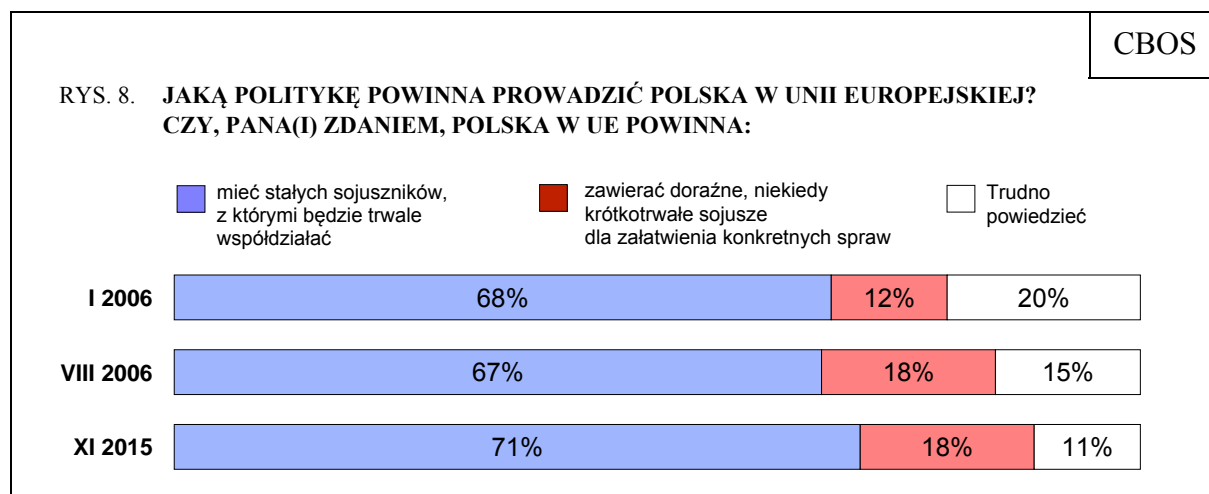
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w wyborach do Sejmu 25 października br.

Warto zauważyć, że o zbyt małym wpływie Polski na decyzje i działania UE oraz o nadmiernym ograniczeniu suwerenności naszego kraju nieco częściej przekonani są respondenci sądzący, że to przede wszystkim rządy najsilniejszych państw unijnych kształtują politykę UE (odpowiednio: 75% i 42%), niż ci, którzy przypisują decydujące znaczenie Komisji Europejskiej (odpowiednio: 57% i 31%). Obawy dotyczące politycznych skutków integracji dotyczą zatem nie tyle działalności instytucji unijnych, ile – przede wszystkim – oddziaływania najsilniejszych państw członkowskich na politykę UE.

POLITYKA POLSKI W UE

Spór w Radzie UE w sprawie przyjmowania uchodźców zbliżył do siebie kraje Grupy Wyszehradzkiej. Pojawiły się głosy, że państwa naszego regionu powinny ściślej ze sobą współpracować i wspierać się wzajemnie w UE. W internecie mnożyły się zarzuty, że zgadzając się na przyjęcie uchodźców Polska „zdradziła” sojuszników. Z drugiej strony obserwatorzy stosunków międzynarodowych argumentują, że jedność Grupy Wyszehradzkiej jest fikcją; jak pokazują bowiem dotychczasowe doświadczenia, państwa te prowadzą odmienną politykę, realizując własne cele, o czym świadczy choćby stosunek do polityki Rosji. W związku z tym zapytaliśmy naszych respondentów, z kim przede wszystkim, z którymi krajami Unii Europejskiej Polska powinna współpracować.

Generalnie większość badanych (71%) jest zdania, że Polska powinna mieć w UE stałych sojuszników, z którymi będzie trwale współdziałać. Tylko mniej niż jedna piąta (18%) uważa, że należy raczej zawierać krótkotrwałe sojusze dla załatwienia konkretnych spraw. Opinie w tej kwestii niewiele się zmieniły w ciągu ostatnich dziewięciu lat – przekonanie, że Polska powinna budować w UE trwale sojusze, jest nieco częstsze niż w 2006 roku.

Kolejność państw, z którymi przede wszystkim powinna Polska współdziałać w Unii Europejskiej, niewiele się zmieniła w porównaniu z rokiem 2006. Tak jak wówczas dominuje przekonanie, że należy stawiać głównie na współpracę i porozumienie z Niemcami. Wśród trzech najczęściej wymienianych państw znalazły się pozostałe najbardziej znaczące – obok Niemiec – państwa unijne, a więc Francja i Wielka Brytania. Mimo braku zmian w pierwszej trójce krajów, z którymi Polska powinna trwale współpracować, zmalały odsetki wskazań na każde z tych państw.

Tak jak dziewięć lat temu wśród relatywnie często wymienianych krajów znalazły się Czechy. Ponadto stosunkowo dużo osób postulowało współdziałanie w UE ze Słowacją i Węgrami lub mówiło ogólnie o potrzebie współpracy z krajami Grupy Wyszehradzkiej. W stosunku do poprzedniego pomiaru wzrosła przede wszystkim liczba zwolenników trwałej współpracy z Węgrami.

Pozostałe kraje uzyskały mniej wskazań, spośród nich nieco więcej głosów niż inne otrzymały Włochy i Litwa. Sporadycznie wśród najważniejszych postulowanych sojuszników Polski w UE wskazywano Hiszpanię, która dziewięć lat temu zamykała piątkę najczęściej wymienianych państw. Polskę i Hiszpanię zbliżył w tamtym okresie wspólny (choć, jak było już wówczas wiadomo, nieskuteczny) sprzeciw wobec odejścia od nicejskiego sposobu

podejmowania decyzji w Radzie Unii Europejskiej, opartego na głosach ważonych, i wprowadzenia systemu podwójnej większości.

Tabela 7

Z jakimi państwami, przede wszystkim, Polska powinna trwale współdziałać w ramach Unii Europejskiej?*	Odpowiedzi respondentów według terminów badań	
	VIII 2006 (N=635)	XI 2015 (N=676)
	w procentach	
Niemcy	73	68
Francja	47	37
Wielka Brytania	37	28
Czechy	14	14
Słowacja	7	9
Węgry	4	9
Włochy	7	4
Litwa	2	3
Holandia	3	2
Belgia	3	2
Szwecja	1	2
Irlandia	1	-
Austria	1	2
Łotwa	-	2
Estonia	-	2
Rumunia	-	2
Hiszpania	8	1
Dania	-	1
Portugalia	-	1
Sąsiedzi	-	5
Grupa Wyszehradzka	-	4
Silne, bogate kraje zachodnie	-	3
Kraje bloku wschodniego, kraje słowiańskie	-	1
Kraje nadbałtyckie	-	1

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić więcej niż jedno państwo

*Pominięto wymieniane kraje spoza UE oraz odpowiedzi „Trudno powiedzieć”

Przekonanie, że Polska powinna trwale współpracować przede wszystkim z Niemcami, a także Francją i Wielką Brytanią, przeważa zarówno wśród osób uważających, że nasz kraj ma wystarczający wpływ na decyzje i działania UE, jak i tych, które sądzą, że jest on zbyt mały, a ponadto wśród badanych przeświadczonych, że przynależność do UE nie ogranicza nadmiernie suwerenności naszego kraju, jak i wśród tych, którzy uważają, że jest ona zbyt ograniczona.

Polacy dość spokojnie reagują na zmieniającą się sytuację w Unii Europejskiej i stojące przed nią kolejne wyzwania, ostatnio związane przede wszystkim z napływem uchodźców i imigrantów do Europy. Kolejne kryzysy, jakie dotyczą wspólnotę, nie zmieniają zasadniczo ich postaw wobec Unii Europejskiej. Nadal tylko nieliczni kwestionują potrzebę członkostwa naszego kraju we wspólnocie. Po okresie zwątpienia w zasadność dalszego rozwoju integracji europejskiej, wywołanego kryzysem finansowym, sceptycyzm w tej kwestii zmalał. Mimo sporu dotyczącego podziału uchodźców i często pojawiających się w debacie publicznej postulatów ściślejszej współpracy Polski z krajami Grupy Wyszehradziej, niezmiennie pozostają oczekiwania dotyczące strategicznych sojuszy Polski w Unii Europejskiej. W ocenie społecznej Polska na forum unijnym powinna współdziałać przede wszystkim z Niemcami. Jednocześnie Polacy chcieliby wzmocnienia pozycji Polski w Unii i zwiększenia wpływu naszego kraju na jej politykę. Zbyt słaba pozycja Polski w UE, nieadekwatny do oczekiwań wpływ na jej decyzje i działania sprzyja narastaniu poczucia, że członkostwo w UE w zbyt dużym stopniu ogranicza suwerenność Polski. Znamienne jest, że przekonanie o zbyt dużym ograniczeniu niezależności Polski jako członka UE najczęściej wyrażają ludzie młodzi, zarazem to właśnie wśród nich największy sprzeciw budzi przyjmowanie uchodźców i polityka UE w tym zakresie.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		84	10	6	948
Płeć	Mężczyźni	83	11	6	450
	Kobiety	85	10	6	498
Wiek	18-24 lata	78	14	8	98
	25-34	89	8	4	181
	35-44	87	9	4	172
	45-54	86	11	3	140
	55-64	83	12	5	166
	65 lat i więcej	80	10	10	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	78	12	9	378
	Miasto do 19 999	88	10	1	144
	20 000 - 99 999	88	8	4	171
	100 000 - 499 999	88	8	4	162
	500 000 i więcej mieszk.	88	10	3	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	75	11	14	191
	Zasadnicze zawodowe	82	12	6	233
	Średnie	84	12	4	286
	Wyższe	93	5	1	238
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	91	5	3	119
	Średni personel, technicy	83	13	4	32
	Pracownicy adm.-biurowi	88	8	3	72
	Pracownicy usług	85	10	5	54
	Robotnicy wykwalifikowani	83	15	3	101
	Robotnicy niewykwalifik.	94	4	2	44
	Rolnicy	88	12		32
	Pracujący na własny rach.	98	2		43
	Bezrobotni	83	10	7	76
	Emeryci	78	12	11	229
	Renciści	78	19	3	51
	Uczniowie i studenci	74	14	12	44
	Gospodynie domowe i inni	85	7	8	52
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	86	12	2
spółce właścicieli prywatnych i państwa		88	11	1	81
sekt. pryw. poza rolnict.		89	6	5	260
prywatnym gosp. rolnym		91	9		32
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	82	11	7	130
	Od 650 do 999 zł	81	12	7	131
	Od 1000 do 1399 zł	87	7	6	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	83	12	4	165
	2000 zł i więcej	93	6	2	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	75	16	9	101
	Średnie	81	11	8	375
	Dobre	88	9	3	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	76	16	8	48
	Raz w tygodniu	82	11	6	413
	1-2 razy w miesiącu	86	11	3	136
	Kilka razy w roku	88	9	3	210
	W ogóle nie uczestniczy	84	8	8	134
Poglądy polityczne	Lewica	93	6	1	144
	Centrum	90	6	4	297
	Prawica	79	15	6	336
	Trudno powiedzieć	75	13	12	172

Tabela 2

		Niektórzy uważają, że Europa powinna się zjednoczyć jeszcze bardziej. Inni sądzą, że zjednoczenie Europy już zaszło za daleko. A jakie jest Pana(i) zdanie?				Liczba osób
		Zjednoczenie Europy już zaszło za daleko	Opinia ambiwalentna	Europa powinna zjednoczyć się jeszcze bardziej	Nie wiem, trudno powiedzieć, odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		25	30	39	6	951
Płeć	Mężczyźni	27	27	41	4	451
	Kobiety	24	32	37	7	500
Wiek	18-24 lata	33	25	38	4	98
	25-34	24	35	40	1	181
	35-44	28	35	35	2	172
	45-54	26	35	32	6	141
	55-64	19	29	45	7	167
	65 lat i więcej	25	20	42	13	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	29	34	9	379
	Miasto do 19 999	22	29	46	3	144
	20 000 - 99 999	25	32	39	4	173
	100 000 - 499 999	23	32	40	4	162
	500 000 i więcej mieszk.	25	27	44	4	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	24	38	12	193
	Zasadnicze zawodowe	27	29	38	6	233
	Średnie	28	28	41	4	287
	Wyższe	21	39	38	2	238
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	36	38	4	119
	Średni personel, technicy	25	40	35		32
	Pracownicy adm.-biurowi	27	41	31	1	72
	Pracownicy usług	27	34	37	2	54
	Robotnicy wykwalifikowani	32	25	36	7	102
	Robotnicy niewykwalifik.	36	19	42	3	44
	Rolnicy	15	36	37	13	32
	Pracujący na własny rach.	17	47	33	3	43
	Bezrobotni	26	33	41		78
	Emeryci	25	20	42	13	229
	Renciści	20	25	51	4	51
	Uczniowie i studenci	35	30	32	3	44
Gospodynie domowe i inni	18	34	41	7	52	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	41	32	2	130
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	25	36	1	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	31	40	5	260
	prywatnym gosp. rolnym	8	47	36	9	32
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	25	33	35	7	131
	Od 650 do 999 zł	30	33	31	5	131
	Od 1000 do 1399 zł	28	26	40	7	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	25	31	38	5	166
	2000 zł i więcej	22	27	48	2	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	33	30	5	104
	Średnie	25	31	35	9	375
	Dobre	24	29	44	4	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	23	36	34	7	49
	Raz w tygodniu	25	30	38	6	414
	1-2 razy w miesiącu	24	38	35	3	136
	Kilka razy w roku	25	30	39	7	210
	W ogóle nie uczestniczy	29	21	47	3	134
Poglądy polityczne	Lewica	21	34	42	3	144
	Centrum	22	34	41	3	297
	Prawica	31	28	38	3	336
	Trudno powiedzieć	24	24	34	18	174

Tabela 3

		Czy Donald Tusk jako przewodniczący Rady Europejskiej jest, Pana(i) zdaniem:			Liczba osób
		wystarczająco aktywny	zbyt mało aktywny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		20	63	17	950
Płeć	Mężczyźni	21	64	15	450
	Kobiety	20	61	19	500
Wiek	18-24 lata	24	59	16	98
	25-34	19	67	14	181
	35-44	16	66	19	172
	45-54	17	68	15	141
	55-64	20	63	17	166
	65 lat i więcej	27	54	19	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	66	18	379
	Miasto do 19 999	22	64	14	144
	20 000 - 99 999	21	67	12	171
	100 000 - 499 999	27	54	20	162
	500 000 i więcej mieszk.	27	54	20	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	60	22	193
	Zasadnicze zawodowe	19	63	18	233
	Średnie	24	64	12	286
	Wyższe	20	63	17	238
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	55	21	119
	Średni personel, technicy	27	65	8	32
	Pracownicy adm.-biurowi	18	60	22	72
	Pracownicy usług	26	68	6	54
	Robotnicy wykwalifikowani	12	72	16	101
	Robotnicy niewykwalifik.	21	56	23	44
	Rolnicy	17	68	14	32
	Pracujący na własny rach.	11	73	15	43
	Bezrobotni	12	78	10	78
	Emeryci	26	57	17	229
	Renciści	24	52	24	51
Pracuje w:	Uczniowie i studenci	26	59	15	44
	Gospodynie domowe i inni	10	69	21	52
	inst. państw., publicznej	22	60	18	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	68	21	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	63	16	260
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	17	66	17	32
	Do 649 zł	9	73	17	131
	Od 650 do 999 zł	18	62	20	131
	Od 1000 do 1399 zł	20	70	10	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	26	60	14	165
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	28	55	18	151
	Złe	10	72	18	103
	Średnie	19	61	20	375
Udział w prakt. religijnych	Dobre	24	62	14	472
	Kilka razy w tygodniu	21	53	26	48
	Raz w tygodniu	18	68	14	414
	1-2 razy w miesiącu	21	65	14	136
	Kilka razy w roku	21	59	20	210
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	27	54	19	134
	Lewica	28	57	15	144
	Centrum	26	60	14	297
	Prawica	16	70	15	336
	Trudno powiedzieć	14	59	27	173

Tabela 4

		Z którym ze stwierżeń się Pan(i) zgadza?			Liczba osób
		Wpływ Polski na decyzje i działania UE jest zadowalający	Polska nie ma wystarczającego wpływu na decyzje i działania UE	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		21	69	10	951
Płeć	Mężczyźni	24	68	8	451
	Kobiety	17	69	13	500
Wiek	18-24 lata	23	70	7	98
	25-34	18	77	6	181
	35-44	21	71	8	172
	45-54	20	68	12	141
	55-64	21	70	9	167
	65 lat i więcej	21	57	22	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	70	14	379
	Miasto do 19 999	22	70	8	144
	20 000 - 99 999	26	65	9	173
	100 000 - 499 999	18	73	9	162
	500 000 i więcej mieszk.	31	60	9	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	55	22	193
	Zasadnicze zawodowe	20	70	10	233
	Średnie	18	75	7	287
	Wyższe	23	70	7	238
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	67	9	119
	Średni personel, technicy	22	76	3	32
	Pracownicy adm.-biurowi	19	71	10	72
	Pracownicy usług	24	71	5	54
	Robotnicy wykwalifikowani	17	73	10	102
	Robotnicy niewykwalifik.	22	65	13	44
	Rolnicy	28	64	8	32
	Pracujący na własny rach.	6	91	2	43
	Bezrobotni	14	81	5	78
	Emeryci	22	60	18	229
	Renciści	26	60	15	51
	Uczniowie i studenci	24	74	3	44
	Gospodynie domowe i inni	19	63	17	52
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	72	7	130
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	71	9	81
	sekt. prywat. poza rolnict.	19	72	9	260
	prywatnym gosp. rolnym	34	66		32
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	20	66	14	131
	Od 650 do 999 zł	12	75	13	131
	Od 1000 do 1399 zł	18	71	11	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	26	64	10	166
	2000 zł i więcej	28	65	7	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	69	15	104
	Średnie	17	71	12	375
	Dobre	25	66	9	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	56	19	49
	Raz w tygodniu	17	72	10	414
	1-2 razy w miesiącu	22	70	9	136
	Kilka razy w roku	21	68	11	210
	W ogóle nie uczestniczy	26	63	11	134
Poglądy polityczne	Lewica	30	60	10	144
	Centrum	24	70	6	297
	Prawica	17	72	11	336
	Trudno powiedzieć	15	65	21	174

Tabela 5

		Z którym ze stwierżeń się Pan(i) zgadza?			Liczba osób
		Członkostwo w UE zbytńo ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytńo suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	45	17	951
Płeć	Mężczyźni	41	46	13	451
	Kobiety	35	44	20	500
Wiek	18-24 lata	54	37	9	98
	25-34	42	45	13	181
	35-44	36	47	17	172
	45-54	37	47	16	141
	55-64	35	50	15	167
	65 lat i więcej	32	42	26	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	33	23	379
	Miasto do 19 999	30	51	19	144
	20 000 - 99 999	38	53	8	173
	100 000 - 499 999	29	57	14	162
	500 000 i więcej mieszk.	39	51	10	93
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	37	27	193
	Zasadnicze zawodowe	39	39	22	233
	Średnie	44	44	12	287
	Wyższe	32	59	9	238
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	58	13	119
	Średni personel, technicy	42	52	6	32
	Pracownicy adm.-biurowi	37	56	7	72
	Pracownicy usług	32	55	13	54
	Robotnicy wykwalifikowani	52	29	19	102
	Robotnicy niewykwalifik.	49	27	24	44
	Rolnicy	50	34	15	32
	Pracujący na własny rach.	37	52	12	43
	Bezrobotni	36	52	12	78
	Emeryci	33	42	25	229
	Renciści	36	45	18	51
	Uczniowie i studenci	59	39	3	44
	Gospodynie domowe i inni	31	45	24	52
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	53	11
spółce właścicieli prywatnych i państwa		43	42	15	81
sekt. pryw. poza rolnict.		39	46	15	260
prywatnym gosp. rolnym		53	34	14	32
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	45	29	26	131
	Od 650 do 999 zł	39	40	21	131
	Od 1000 do 1399 zł	43	43	14	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	37	52	12	166
	2000 zł i więcej	26	64	9	151
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	36	18	104
	Średnie	37	43	21	375
	Dobre	37	49	14	472
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	36	23	49
	Raz w tygodniu	41	41	18	414
	1-2 razy w miesiącu	37	48	15	136
	Kilka razy w roku	31	55	14	210
	W ogóle nie uczestniczy	41	44	15	134
Poglądy polityczne	Lewica	28	60	12	144
	Centrum	31	57	12	297
	Prawica	49	38	13	336
	Trudno powiedzieć	36	28	36	174

Tabela 6

		Jaką politykę powinna prowadzić Polska w Unii Europejskiej? Czy, Pana(i) zdaniem, Polska w UE powinna:			Liczba osób
		mieć stałych sojuszników, z którymi będzie trwale współdziałać	zawierać doraźne, niekiedy krótkotrwałe sojusze dla załatwienia konkretnych spraw	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		71	18	11	949
Płeć	Mężczyźni	77	15	8	450
	Kobiety	66	20	14	499
Wiek	18-24 lata	83	10	7	98
	25-34	64	27	8	181
	35-44	70	18	11	172
	45-54	76	16	8	141
	55-64	76	16	7	165
	65 lat i więcej	66	13	21	191
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	17	15	379
	Miasto do 19 999	83	10	7	144
	20 000 - 99 999	75	18	8	171
	100 000 - 499 999	66	22	12	162
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	71	23	7	92
	Podstawowe / gimnazjalne	68	11	20	193
	Zasadnicze zawodowe	70	15	15	233
	Średnie	77	16	6	286
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	68	27	5	237
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	67	29	5	118
	Średni personel, technicy	73	20	6	32
	Pracownicy adm.-biurowi	71	22	7	72
	Pracownicy usług	60	31	9	54
	Robotnicy wykwalifikowani	71	16	12	101
	Robotnicy niewykwalifik.	85	7	8	44
	Rolnicy	76	8	16	32
	Pracujący na własny rach.	75	19	6	43
	Bezrobotni	82	15	4	78
	Emeryci	68	13	19	229
	Renciści	67	19	14	51
	Uczniowie i studenci	79	13	8	44
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	73	13	14	52
	inst. państw., publicznej	70	25	5	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	71	20	10	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	70	21	9	259
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	81	5	14	32
	Do 649 zł	77	11	12	131
	Od 650 do 999 zł	67	18	15	131
	Od 1000 do 1399 zł	79	14	8	153
	Od 1400 zł do 1999 zł	74	19	7	165
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	71	24	6	151
	Złe	76	8	16	103
	Średnie	67	16	16	375
Udział w prakt. religijnych	Dobre	74	21	6	471
	Kilka razy w tygodniu	64	18	18	48
	Raz w tygodniu	70	18	12	414
	1-2 razy w miesiącu	76	17	8	136
	Kilka razy w roku	70	19	11	210
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	79	15	6	133
	Lewica	75	16	8	144
	Centrum	75	17	8	296
	Prawica	72	20	8	336
	Trudno powiedzieć	60	15	25	173